По конфіскаті — наклад другий!

Ч. 22. (9.853) Львів, пятниця 29. вересня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік XL.

ДІЛО

Виходить щоденно рано.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов. — Конто почт. щад. 143 322. — Адреса тел.: „Діло—Львів". — Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. — Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА Місячно в краю 2000 Мп. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 300 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 50 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 2 500 мп. Зміна адреси 1.0 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 80 Мп.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО". Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ.

С. ЛІЕН торговля делікатесів і покій до снідань ПЕРЕМИШЛЬ, ФРАНЦІШКАНСЬКА ч. 35. Поручає свою торговлю делікатесів і першорядну РЕСТАВРАЦІЮ. — — — — — — XXIV. 1—1

Львів, 28. вересня 1922.

Вандалізм. Est modus in rebus, є боротьба, є й способи, є й засоби боротьби. Инші критерії приноровлюється до оцінки боротьби пануючих, а инші до боротьби спанованих; иншими засобами воюють ті, що в своїх руках мають владу, екзекутиву, зброю, а иншими ті, що є тільки предметом тої влади, матеріялом екзекутиви, метою смертоносної зброї.

Коли сягнемо до недалекої минувшини, то побачимо, що Росія боролася із свободолюбними змаганнями Поляків тюрмою і Сибіром, але Поляки боролися з Росією всіми можливими, а навіть неможливими засобами. Убийства високих російських урядовців, нищення жандармерії й охрани, широко закроєна експропріяція державного майна, напади на поїзди, — ось засоби боротьби польської нації з добі поневолення. Далекі від розснування якихнебудь думок або приводження анальогій ad oculos, ми уважаємо за вказане стверджувати факти, тим більше, що на чолі польської держави стоїть людина, яка послугувалася всіми засобами в боротьбі з фізичним переможцем. І тепер, коли та людина досягла завдяки своїй боротьбі per fas et nefas ступня національного героя, коли вона репрезентує польську державу, коли тим самим надає пятно — так сказатиб — вищої політичної етики своїм попереднім вчинкам, то годиться це пригадати. Бо етика є тільки тоді етикою, коли вона є загальна, всіх без винятку обовязуюча, коли вона з предметової точки погляду має загальну санкцію.

Обовязком преси є слідити за подіями, оцінювати факти, робити заключення. Власне останні дні дали пресі аж за багато матеріялу до сповнення свого завдання. Сталися факти, які є більш крикливі, як тисячні віча, демострації, меморіяли, виступи в парляментах чи навіть вуличні заворушення. Під українські культурні інституції підложено вибуховий матеріял. В домі „Просвіти", в Науковому Товаристві ім. Шевченка і в жіночій гімназії СС. Василіянок зроблено дуже поважні шкоди. Крім того зроблено великі шкоди в українській гімназії в Долині

Від чотирьох літ не тільки заперто українському народови шлях до свободи, але й шлях до користування примітивним правом кождої людини: вчитися, добувати знання. Прогнані від брам університету українські студенти й українські наукові інституції даремне й безуспішно намагалися легальним шляхом створити своїм власним коштом осередок науки.

Якнебудь дивитися на роботу вандалів, то не можна не замітити, що найбільше потерпіло до тепер Наукове Тов. ім. Шевченка. В домі „Просвіти" найбільше потерпіла книгарня товариства, при вул. Чарнецького вибуховий матеріял підложено під бібліотеку товариства, при вул. Супінського знищено на кілька міліонів найкращий дім товариства.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Східна Галичина.

(Чеський голос.)

Під сим написом містить празька „Трібуна" передовицю дня 23. вересня с. р.:

Чотири літа від покінчення війни істнує в Европі держава, яка не має тривалих границь. Між тим, коли змаганням кождого иншого народу було свій край як найшвидше закріпити границями, проявляли Поляки змагання зовсім иншого роду. Границі визначені Польщі мировою конференцією видалися їм за малі, щоби признати їх дефінітивними. Повних три роки по відбудуванню своєї держави працювали польські голови над далекосяглими концепціями, та снили про велич своєї вітчини, якої історичні границі з XVII. стол. повинно ся відновити.

На організаційну й консолідаційну працю в Польщі була ще пора. Варшава не старалася вщіпити народови думку про систематичну й творчу працю, але розбуджувала в ньому ідеї великости й виховувала його в романтизмі. Ще до минулого року не мало польське громадянство важнійшого діла, ніж любуватися поглядом на великанські мапи, закриваючі майже кожде виставове вікно, а унаглядяюючі польську велич й славу з часів Володислава IV. — Урядова Варшава не була ні трохи скромнійшою від провінції. Віддалася зовсім пристрасти великости і вже в р. 1919 післала свої війська до Сх. Галичини, щоби поширити своє панування на сю чужу країну. Хоробрий генерал Галер, ведучи польські легіони проти Українців, занятих тоді вповні внутрішньою організацією української держави, заспокоїв своєю побідою на якийсь часок безмірні бажання Поляків, — а ті вже в р. 1920 переводять в діло другу концепцію, себто йдуть походом на Київ, колишню політичну ціль варшавських королів.

Нині Польща вже частинно вилічилася зі свойого романтизму, а згадка на коротку минувшину немила навіть найбільшим її патріотам. Поляки зачинають розуміти, що романтична політика відтягнула їх від необхідної праці й опізнила внутрішній розвиток їх краю. Хронічна кріза економічна й політична є одним з найтящих наслідник в польської легкодушности.

Польща вправді розширила свої границі на десятки тисяч квадратових кільометрів, одначе позбулася спокою й добробуту, а сього їй найбільше потреба з поміж европейських держав. Своєю політикою витворила умови для далекосяглих конфліктів з сусідними краями й народами, яких відношення супроти освободженої Польщі наповнене на довгі часи почуванням недовіря, ба навіть ненависти. Маємо на думці передовсім взаємини Польщі до західних Українців, які негайно після розвалу Австро-Угорщини взялися вельми інтензивно будувати у Сх. Галичині самостійну републиканську державу. Хто знає галицьких Українців, той знає, що се нарід, якого культура не багато низша від польської. Доказали се вони при творенню власної держави, коли вспіли скоро зорганізувати здисциплінову армію й управильнити залізничу комунікацію в такій мірі, в якій не було того тоді навіть у нас в Чехословаччині. Вибраний народній сойм західно-український посвятився цілком пацифікаційним і законодатним задачам. Сх. Галичина була понад три роки тереном завзятих боїв, а її населення принесло в жертву світовій війні майже стільки майна й життя, що нарід сербський і бельгійський. Коли візьмемо під увагу, в якому збідованому стані знаходилася Східна Галичина по війні, то мусимо ствердити, що тільки люде повні пожертвовання, що люблять свій нарід і край, могли в девяти місяцях створити так велике й подиву гідне діло, як пацифікація й адміністраційно-культурна організація західньої України. Европа повинна би оцінити ту працю, бодай нині, коли східно-галицька територія під польським режімом перемінилась в Македонію.

Українці у Сх. Галичині творять компактну масу й не можна їх в розумінню державної або міжнародньої політики вважати народньою менщиною польської держави. Великі держави вже чотири роки не признають претенсії Польщі до сеї території — а через се, що Найвища Рада проголосила польську окупаційну адміністрацію провізоричною, зміцнила в Українців

Пр. 301/22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст артикулів уміщених в часописи „Діло" ч. 16. з дня 19. вересня 1922. під наголовком: „Великий епізод" від слова „Сьогодня" до слова „роки" містить в собі єство злочину з §§. 58 б, ц, і 65 а, б, з. к. узлав доковану в дни 18. вересня 1922. р. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблизшім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ех 1863, а іменно засудження за переступство на грину до 400 Мп. — Львів, дня 18. вересня 1922. (Підпис нечиткий.)

переконання, що їх недобровільне пожиття з Польщею не потріває довго. На сих психольогічних підставах і на свідомости, що Поляки заняли Східну Галичину на свою шкоду й проти волі великих держав, витворився стан, який нам позволяє прирівняти Східну Галичину з Македонією або бурливою Ірляндією.

На днях оголосила варшавська влада окремий статут, який надає Східній Галичині певного рода автономію. Вчинила се тому, що боїться вирішення Союза Народів, який може вирішити про долю західньо-української території инакше, ніж по думці польських бажань. Українське населення висловилося одначе проти автономії, а його заступники в Женеві заявили Союзови Народів, що не приймають спроб Польщі визначувати державно - правне становище Східної Галичини. Польські представники заперечують за границею силу українського опору, та проте не мають відваги запропонувати вирішення східно галицького питання шляхом плебісциту.

Стараємося жити з Польщею в згоді й уникаємо всього, що могло би попсувати чесько польські взаїмовідносини. Колиж ми боронимо мимо того права міліонів галицьких Українців, і коли не хочемо, щоб установа, якою є Союз Народів, легалізувала стан витворений насильством проти інтенцій мирових договорів, то ми переконані, що сповнюємо лиш добре діло для мира.

Думаємо, що становище чеського народа до спору польсько-українського мусить бути таким самим, яким було становище Паляцького й Рігра у Кромерижському соймі, де наші представники огнистими словами боронили Українців перед спробами західно-галицьких Поляків заперечити тодішнім Русинам право східно-галицького самовирядування. Паляцький добре радив тоді Полякам, щоби у власному інтересі й в інтересі славянської демократії не легковажили значіння українського народу, який скоро доросте до свойого великого завдання в Европі, мабуть найважнійшого між Славянами.

З Волині.

Зїзд Чехів.

17. вересня на зїзді в Луцьку Чехи обрали нову президію і постановили іти спільно до виборів з Українцями.

Польські агітатори.

В селі Контах, Більського повіту, знайшовся добродій Василевський, котрий обіцяє селянам випросити негайно позичку на відбудову зруйнованих будинків і по купку коней, плугів і т. д. Обіцяє завести рай по всіх селах, але за це все пропонується всім дати згоду голосувати за кандидатів „Визволення".

Бувший церковний учитель за часів Миколи II. с. Лебедіва, Більського повіту, Павлючук, теперішній залізничник, виставляє окремо свою кандидатуру до сенату. Працює в околиці с. Костомолоти — як нас інформують, має уже 3-х прихильників. Всім заявляє що до політичної партії не належить, но збирається прилучитись до ендеції.

Російські поміщики на Волині на чолі з Андро, Єсєніковим, Прибильським і Нікітіним ідуть до виборів разом з польськими поміщиками на листі „звйонзку земян кресових". Як нас інформують, вищезазначені особи на акцію виборчу вложили великі гроші. Де-кому з тих панів обіцяні високі посади.

„Хто хоче України — за Буг".

Село Стульно Володавського повіту, людність якого виключно українська, довгий час просило владу, щоби позволено вчити дітей рідньою мовою українською, — себто так, як говорить населення, мовою зрозумілою для дітей. Писали просьби до шкільної повітової ради, до воєводи, навіть до Варшави, до самого міністра. Аж врешті приїжджає шкільний інспектор пан Першлєвський: значить привіз дозвіл. Зібрали схід в школі і інспектор почав говорить: „Пишете подання, що хочете українською школи, ви хочете тут заводить Україну? ви знаєте, що тут Польща і мови не може бути за Україну? Хто то вас довів до того, мабуть тут агітатори, які вас до того намовляють, але знайте, що всіх ваших агітаторів виловим; пришлем жандармерію, яка тут все розслідує, і розберешся з тими, що хочуть української мови. А за Буг! хто хоче України, може забіратись геть! ми знаєм, що ви сепаратисти, ширите українську ідею".

Памятайте про пресовий фонд „ДІЛО"! Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10) на біжучий рахунок „Діла".

Булоб ком'чне якби не було трагічне.

„За багато" землі для українського селянина. — „За багато" грошей на українські школи і инші культурні потреби. „За багато" домів для українських інституцій у Львові.

Читаючи львівські польські часописи, які з повним цинізмом пишуть, що це самі Українці підложили бомби під свої власні інституції, отже щоби знищити свої друкарні, спалити бібліотеки й музеї і т. д., пригадали ми собі недавні відзиви найповажніщих польських сфер і діячів і нам стало вже ясним, чому це так ті „Українці" нерозумно роблять... Вони може хіба вже повірили, що їм за багато і тих своїх домів у Львові...

I.

Як виказали знані вже нам наукові праці самих же польських учених, — у Східній Галичині так великий голод землі, що, як писав давно проф. краківського університету Францішек Буяк (пізнійший польський міністр рільництва) у своїй праці „Galicja" (Том. I — стор. 215, Львів 1908 р.) 80% селянських господарств у Східній Галичині, се дрібонькі, карловаті, малоземельні, псевдогосподарства по моргови, два і мало що більше моргів, яких властики, т. зв. халупники і малоземельні сільські нуждарі, зовсім не можуть вижити із свого кусничка землі й живуть із зарібків на двірських ланах. — а лише заледви одна пята частина східно-галицьких селян має тільки землі, щоб у живучім тепер поколінню може ще вижити із своєї землі. Чотири пяті — се нуждарі, які мусять безумовно згинути, якщо їм забереться двірські землі під чужосторонну кольонізацію. З польсько урядової публікації д-ра Яна Рутовского (гал. Виділу краєвого) „Własność tabularna w Galicji" 1916 р, бачимо, що землі більшої посілости у Східній Галичині є тільки, що колиб дотеперішнім дідичам (поміщикам) лишити не по 180 гектарів, а лиш по 100 гектарів ріллі, і колиб ані один чоловік зпоза Східної Галичини не прийшов на ті двірські землі, то для місцевих безземельних і малоземельних рільників випало би лише по $1/3$ (одній третині) морга на родину. Такий є тут голод землі... (гл. Юліян Павликовський „Земельна справа у Східній Галичині", Львів 1922).

Це бачимо із самих польських научних публікацій з перед війни (1908 р., а навіть 1916 р.).

Як відомо, всі польські сторонництва станули на тім становищі, що двірська земля у Східній Галичині має бути скольонізована Мазурами із заходу. Це відоме і вже не нове, не цікаве, але цікаве, як журиться посол Ян Заморскі, що українські селяне будуть мати багато землі, так що аж не зуміють її управляти...

Отже послухаймо! У вступній статті п. н. „Земельні питання" в „Słowo Polskie" (ч. 281/19) пише він, що усі двірські обшари у Східній Галичині треба негайно скольонізувати польськими хлопами із Західної Галичини і з дуже полудневого кута Конґресівки, тп що місцевий український селянин не сміє одержати безумовно ані кусника тої „польської" землі. Українськими селянами не маємо що журитися — пише сей посол на адресу тих „скрупулянтів", які питалиб про чужий інтерес, а не про свій польський. А на успокоєння евентуальних „скрупулянтів", — яких на його щастя в цілій польській суспільності немає, бо всі що-до сього є згідні з паном послом Заморским — пише дальше (наводимо дословно: „Засади польського аграрного закона передбачують парцеляцію церковної власности. Згідно з цею постановою мається лишити парохам шестиморговий огород (!). Три епископства і 1200 українських парохій, переважно товстих... (?), заспокоять (!), наситять... (!!) голод землі української людности. Колиб це все розпарцельовано, заходить обава, що не всі Українці зуміли би управити цілости свої господарства.

І для того сміло можна домагатися, щоби Східну Галичину правительство признало за перший кольонізаційний терен і щоби стисло перевело засаду, що польські двірські обшари мусять бути парцельовані і кольонізовані виключно лише польськими хлопами". Так пише посол Заморскі. Яке би це було смішне і безмежно глупе, якби не містило в собі тільки трагізму в результаті для нашого безземельного селянства. Знаємо, що станиславівське епископство не має ані одного морга землі.

Є тільки огородець біля дому в Станиславові, а инші два епископства (львівське і перемиське) мають майже самі лише лісові маєтности, які не входять в рахунок (добра Перегинсько, Львівської Митрополії се самі ліси в високих горах). Польські ксьондзи у Східній Галичині дуже часто мають великі фільварки як свою дотацію, але українські парохії переважно мають тільки грунту, що богатші селяне, а звичайно й не більше, як 12 до 3 моргів. І це мало би вистарчити для трьох міліонів безземельних

ЮРІЙ КМІТ.

ГИМН ОДРУЖІННЯ.

5)

(Виривок з повісти „Мандрівка").

(Продовження.)

Не вважай життя за прокляття, а й за переобразне буття!

Світи, світи ясна зоре, а пропаде чорне горе!

Придавлює тебе надто глина — докінчується домовина.

Нічого трагічно не розбирай, раю на землі не шукай, з моментів найкраще виловляй, одначе характер і сумління в ненарушенню зберігай!

Не схочеш на себе пильно зважити, стане в голові та серці хуртовина завивати...

З життям жартувати не можна — його стихія невблагимо переможна...

Не чини себе центром сходу, обнизиш бо все у собі до самого споду...

Не дивись, чим ти є, міркуй лише, що в доброму і злому вчинити може призвання твоє?

Не марнуй сили й літ на дурощах моменту, а й вправляйся в тому, що зручнійше і злучнійше від найтриваліщого цементу!

Стеляться гарні міркування, промощуються шляхи проміж гущавами... Видиться, що подає хтось помічну руку знеможеним, утомленим, що наближуємось до нової, новбічної країни, що віднайдені втрачені добра...

Одначе песимістичні думки не полишають мене!

Улаштовують аранжери гучний фестин. Розсипалися проміння сонця. Йдуть сподівання. Всюди вичищено. Повтикано стрійні ґірлянди, порозвішувано хоругвови, ленти. Повіває легкий вітрець. Мають прибрання. Одним словом пишнота!

Зійшлися запрошені й цікаві вицці в найдобірнійших одягах... Сповиває всіх враження, мов би відчинилися брами раю...

Заграла музика. Зібрані почувають у собі високий настрій. Молоді підносять їх у неозначені простори...

Бенкет у повному розгарі...

Даремне розійшлась холодна течія повітряними д рогами. Завляються хмари. Невдовзі скривається сонце. Стемніється. Падають грубі каплі дощу. Зривається могутній вихор. Увиваються блискавиці, заревли гримявиці. Розлився дождж.

Опустів парк. Розбіглися всі в найбільшому збентеженню, бо вбив грім найкращу жінку, що загостила тут з найобильнійшими сподіваннями на чудові переживання. Поскручувані, подряпані, позмочувані прибрання й умаєння...

Життя! Сей образ стоїть завжди в моїй уяві, коли низяються усякі плянування, міркування й багато стильні будування...

Воно вже так мабуть назначено, щоб у людей звершення й повноту щастя неминучо конешністю швидко розтрачено... Сливають насолоду, а „з темного, таємного споду" вихиляється жорстока сила, щоби розкрилася осоружна могила...

Горейки прожили щасливо з собою сім літ, бо злучувала їх „глибинна почування однота й гармонійна спільнота"...

„Завергся" в село тиф; не минув і дружини о. Горейка. Померла девятого дня по занедужанню. Не довелося вратувати її, хоч чинило ся зусильні заходи.

Упав важкий тягар на обли шеного подруга, минувся затишний спокій з житла... Страховинні думки вкрили збентежену голову. Трібує втихомирювати себе любими спогадами, одначе вони ще більше розжалоблюють і роздратовують його; трібує найти розраду по лінії продуманих і начитаних міркувань, теорій та рефлексій, кидається з жаром і невтомною пильністю до теольоґічних студій, готується до ригорозів, вертає на село, віддається освітно економічній роботі, але журні рої не розлітаються, не пропадають...

Усе те чиниться й звершується в горячковій анормальности.

Прожитого кохання не може позабути.

Промішуються дивні образи в бурхлив й уяві.

Часто заночовує біля могили Оксани. Тут проголошує розпучні, беззвязні, помотані монольоги, що кінчалися шаленим танцем і піснею: Мене мати породила на самого Спаса...

Не подається, мощується з божевіллям, одначе воно таки перемогало його иноді...

Дещо з того важкого часу увійшло в записничок. Не минаю й сього „скреготу душі", долучую його до своїх споминів. Тут кожний день висл в потрясає моєм осередком, уявлює суму картину наболілого серця...

„Я скрикнув криком, у якому

і малоземельних українських селян. Так цинічно глумиться цей пан посол над українським „pop-ом“ і „chłop-ом“.

Той пан — як бачимо — кпиться, пишучи, що „заходить обава“, що український селянин буде мати за багато землі, так що не зуміє її управити. Виглядає це так, немов би двірські землі у Східній Галичині управляли нпр. робітники з Познанщини, а не українські селяне.

II.

Там ходило о землю т. є о хліб насущний, але ось инші, ще поважніші особи, свіжо гризуться, що Українці не зуміли би може навіть ужити своїх грошей на свої школи і инші свої культурні цілі, бо було би для них за багато тих грошей.

Але послухаймо й цю диковинку. Вправді ніяково

проєкт „воєвідської автономії“, але не можемо здержатися, щоби не навести, як то найповажніші її критики [від Польського Товариства Правничого у Львові — проф. унів. д-р Тіль, від Związk-у Sędziów Małopolskich д-р Шнайдер, від Związk-у Adwokatów Polskich д-р Дзєндзєлєвіч, від Політехніки Станіслав Рибіцкі] — журяться, що на основі постанов — проєкту якоїсь „автономії“, мали би Українці за багато грошей на школи і культурні цілі, так що навіть може не могли би їх ужити... Ось іменно пишуть вони в тій своїй енунціяції: „Поляки роблять вищі культурні видатки, відповідаючі вищим їх потребам. Тим часом по проєкту має польська автономія користати з впливу державних фондів лише в пропорції до цифри своєї людности, хоча би може в данім разі українська автономія („samorząd“) з тих впливів лише в мінімальній мірі потребувала користати“. — Так журяться ці польські мислителі.

III.

Читаючи це все, стає нам вже ясним, чому — як пишуть польські часописи — Українці мали би підміновувати бомбами доми своїх власних інституцій у Львові, як „Просвіта“, „Наукове Товариство ім. Шевченка“, „Дім Академічний“ (гімназію Василіянок). — Видно, що прийшли вже до переконання, що не лише за багато їм землі, так що заходить обава, що не „будуть могли її управити“, за багато грошей на школи і инші культурні цілі так, що не будуть могли їх ужити, але й за багато мають домів свої українські інституції у Львові.

Тепер вже може прояснена справа цих „tajemniczych wybuchів“ у Львові.

Галицькі відносини.

Наглі суди в Східній Галичині.

Вчера на мурах м. Львова і в цілій Сх. Галичині появилися такі відозви на польській мові:

ВІДОЗВА.

Останніми часами зайшли пожалування гідні випадки замахів, убивств, рабунків та инших родів бандитизму, а також випадки підпалу і злобного ушкодження чужої власности. То є вчинки нечисленних, злобних і несовісних одиниць, котрі виступають в злочинний спосіб проти безпеки життя і майна своїх співгорожан або проти безпеки і цілости публичних комунікаційних засобів.

Перестерігається населення перед одиницями того роду, котрі загрожують безпеці життя і приватній власности. В добре зрозумілому власному інтересі і в ціли охорони свойого життя і майна повинно населення співділати з владою і органами безпеки в ціли зловлення тих злочинних одиниць і віддання їх в руки справедливости, щоби положити конець їх злочинній діяльности.

Звертається увагу, що оголошенням з дня 15. мая 1919. ч. 7856 Адм. впроваджено на основі розпорядку мін. внутр. справ з 14. мая 1919. ч. 47866, виданого в порозумінню з мін. справедливости н а г л і с у д и за злочини убивства, рабунку, підпалу і для предбачених в § 85. д. у. к. злочинів публичного насильства, поповнених злобним ушкодженням чужої власности. Той розпорядок зобовязує до тепер без зміни.

Хто допуститься одного і з тих злочинів буде поставлений перед н а г л и й с у д і буде покараний карою смерти.

Остерігається, що не тільки безпосередний виновник стається винним злочину, але також кождий, хто наказом, порадою, навчанням або похвалою викликав злочинний вчинок або спричинив його виконання доставою засобів, усуванням перешкод або в якийнебудь инший спосіб уділив помочі і кождий, хто порозумівся із виновником з гори, що до уділення помочі і попертя до сповнення злочину чи до участи в користи. (§ 5. пов. карного зак.)

Львів, 19. вересня 1922.

Воєвода *Грабовскі.*

Террор в Долині.

Як ми доносили, в будинку української гімназії в Долині вибух динамітовий набій. Подаємо близші інформації:

Вибух динаміту наступив дня 21. вересня в ночи. Як стверджено, невідома шайка польських злочинців вибила шибу, влізла через вікно до одної з кляс, облила лавки нафтою, а під лавки поклала 3 ручні гранати. По підлозі розкинено крісові кулі, щоб на випадок вогню відстрашити людей від гашення пожежі, а поліцію переконати, що в будинку був склад муніції.

На щастя вибухла тільки одна граната, висадивши вікна і частину стіни. Пожежа знищила одну салю, після чого її погашено. Тої самої ночі вибухла пожежа в будинках Українця Мацевича. Цікаве є те, що поліція розганяла багнетами людей, що хотіли гасити огонь. За те силою примушувано охороняти від пожежі сусідні будинки одної Польки.

Два дні пізніше почта доручувала Українцям анонімні листи такого змісту: „Bandyci! Hajdamacy! Sabotażnicy! Śmierć wam! Pohybel!“

Такі листи дістали: о. Притуляк, Д. Грицей, п. Грабовенська, Бойдуник, Д. Шумей, Антоновичі, В. Гретчаки та инші.

Властителька дому, де міститься „Бесіда“ дістала такий лист: „Dziś masz natychmiast wypędzić hajdamaków, sabotażników ze swojej kamienicy. Gdybyś tego nie wykonała, to twój dom wyleci w powietrze. Bojówka. — Precz z hajdamakami! Pohybel!“

Озвірене польське населення складає вину за вибухи на Українців, мовляв в гімназії був склад динаміту.

Українське населення в Долині знає, що гранати підложили ті особи, що грозили Українцям реваншом „аж до багнетуф“. Кількох Українців збирає доказові матеріяли, щоби їх використати на судовій дорозі і пригадати тоді, як прийде слушний час.

Вимковий стан в Камінеччині.

„Курєр Львовскі“ доносить, що супроти частих випадків „саботажу“, які останніми часами мали мати місце в Камінеччині, польська влада „була примушена оголосити вимковий стан в цілому повіті“.

Рецепт на „саботажі“.

Провінціональна шмата „Kurjer Stanisławowski“ що претендує на ролю оборонця „кресуф“ дає такий рецепт на „саботажі“: 1) зміцнення поліції на загроженому терені, 2) наказати населенню пильнувати дворів і зложити на села відповідальність за їх знищення, 3) поручення польським асекураційним товариствам заасекурувати всі двори з тим, що ті двори будуть реасекуровані в українському товаристві „Дністер“ на 80 проц. Уряд має примусити „Дністер“ приняти реасекурацію, 4) в селах, де відбувся „саботаж“ арештувати селян і відставити в табори до часу, аж саботажі затихнуть, 5) замкнути всі українські друкарні і закрити часописі, 6) Перевести мобілізацію всіх Українців, 7) спровадити військо і розмістити його на кошт населення“.

Ось стільки пігулок пропонує бездарний кресовий цирулик із Станиславова. Того роду медикаменти бувають для державних організмів часто дуже шкідливі і приносять небажані наслідки.

Підпали.

„Gazeta Codzienna“ доносить: Дня 25. вересня гайдамацькі академіки підпалили фільварок князя Сапіги в Селищах пов. Рава руська. В Томашові згоріла стодола із збіжжам. В селі Потік пов. Рогатин підложено огонь під стирти Адама Личковского. Страта виносить 4 міліони.

В Угринові біля Станиславова згоріли будинки Тадеуша Буржиньского, вартости 8 міліонів. В Камінці струм. згорів фільварок. „Gazeta Codzienna“ знову подає виссану з пальця інформацію, що українські боївки мають плян знищення всіх дворів до одного на протязі цеї зими.

Замах на поліцію.

„Gazeta Codzienna“ доносить що дня 21. вересня невідома рука підложила сильний динамітовий набій під будинок поліції в Мишині пов. Печеніжин. Виновники невислідженi.

Заворушення в пов. Камінка струм.

„Kurjer Lwowski“ пише: Українці борителі роззухвалені найбільше в пов. Камінка струм. Дійшло до того, що одної ночи, коли поліція була хвилево в місті неприсутна, на вулицях явилася якась „банда“ на чолі з козаком на коні і намагалася відобрати склад муніції. Упали стріли і банда зникла. На ярмарку агітатори закликали селян бути на поготівлю, бо „вже буде війна з Ляхами“. Вказувано на ліс, в котрому назначений збірний пункт і приготовання до наступу (?) Пожежі трафляються дуже часто, так, що польське населення вхопилося самооборони“.

злилися зойки трагедій минулих і будучих віків...

Кінець наближався, приготовував, але так нарешті могутно вдвчив, що ані одного місця в єстві не облишив, а й усе поранив, строщив...

Скровавленими пальцями долівку рвав, кидався, головою ударяв, поки мене силоміць не забрали, а й смертну постелю з засвіченими свічками не злаштували...

Освітили і в одному моменті жахливо-дивну атмосферу вчинили...

Як? Хочуть найдорожче віддалити, відчужити і в незбагнутих, недоторканих регіонах скрити...

Ні, ні, сього не творіть, не побивайте мене, не раніть!

Виглянув місяць, стишився вітер, а невидня буря гуде...

Обернусь — тебе не є; сумує безумовно серце моє!

Захмарився небозвід — стемнився увесь мій світ...

Погасли лучива — потерлись огнива...

На грудях усипана могила, що скарб скарбів закрила...

Тобою пишався усякий куток, наче таємним чаром весняний листок...

А сьогодня — мертвецька бездія...

Біля тебе зроджувались високі думки, а тепер запустіли вже мої нивки.

* * *

Кінчаєш путь, хвилюється грудь; береш мою руку, щоби піднести, закріпити найтіснійшу, найсвятійшу нашу злуку...

Покотилася сльоза, мов полонинська сріблиста роса...

Навис конечности демон — розійшовся жалібний стон!

Каменіють почування, мовкнуть, глухнуть усі зітхання, в жилах геть стинається кров, а розбішене море насилає вже могильний остров...

Стою, стою й чорний смуток сную, сную...

Йде, сунеться невидня ніч, колотить розум, забирає світло віч...

Куди ти ходила, квітка клонилась, наче молилась, щоби на довше з нею лишилась...

А тепер усе запустіло, скрилося, зніміло...

Твойого серця, твойого духа шукаю, а на всіх місцях жалощі й смуток стрічаю...

Повениться море — заливає мене бездонне горе...

Борюсь, лечу і весь тремчу — демон поганець бере у шалений, дикий танець...

Знялися непрохідних скалів стіни — увихаються надовкола темних духів тіни...

Наше життя — солодкий сон, золота мрія — відгравалась на сцені вершиною захоплююча дія...

Невидна сила містерний твір творила — нічого зайвого тут не влучила...

Душі себе знали, собі довіряли й найглибшу пошану незбагненим тайнам складали...

Куди йти? як тягар нести? Надрушене судно, хитається, поринне на дно... Відчинили зарви тьмаві гирла — грізна хвиля дико заревла...

Я життя цінував, помотання лагнав, ради давав, а тепер самий над затратною прірвою став...

Що я без тебе? Порох і могила — підтята в корені деревина... Німіють уста, а в глибинах серця шаліє хуртовина...

Витончене усереднення всіх зверхніх явищ над нами вчинилось і чудодійне згармонізовання світів між душами поселилось...

Чи ти, дружинойко, знала, яку чудову країну щастя в собі скривала?

І ніч не моя і день не мій, нуждаюся, караюся, наче заклінний повій...

Питавсяб, чіплявсяб, одначе бачу, що чужий мені світ — од нікого і з нічого не вийде розрадний привіт...

Мушу проходити незавважений між гамірною юрбою з надмірно важкою журбою...

Не з твоїм личком вінчався — цілий з цілим єством єднався...

Що мав, тобі одній віддав, а тепер без нічого став!

Усі сили ломляться, крушаться, надовкола дикі живла ворушаться, щоби мене „тігати“, волочити й страждань моїх не скінчити...

Мій світ у хаосі — горить, палахкотить покладена душа на жертівному стосі...

Кличу розпучним криком до невидної, метільної ночі — дарма, не доглянуться ратунку закріввлені мої очі...

Де ти голубко? У яких просторах? Чи в глибоких лісах, у темних зворах? Чи в підземеллях, чи в піднебесних стелях? Прилинь, на крилах вітру прилинь та вхолоди зжарені уста! Ах, просьба моя порожня, пуста!

Осиротілі всі чуття — прибите до німої скали нещасне, поранене моє життя...

(Докінчення буде.)

Довкола грецько турецького конфлікту.

Посередництво союзників.

„Вр. Альг. Цтг" доносить з Парижа:

В Парижі і Льондоні панує переконання, що кемалісти приймуть мирові умови. Ген. Пелле і адмірал Дюмесніль одержали в тій справі деякі запевнення від Кемаля Паші. Також з Царгороду доносять, що кемалісти мимо московських інтриг і тиску з боку турецьких націоналістів приймуть мирові предложення. Франклін Буйльон відїхав 24. ц. м. до Малої Азії, щоби поінформувати Кемаля Пашу про важливість ноти союзників до уряду Ангори. Парижські політичні кола рахуються з можливими трудношами з російського боку, беручи на увагу домагання Росії, допустити її до участи в мировій конференції. Концентрацію большевицьких військ на румунській границі не вважається як погрозу, але як підступ. На кождий випадок в колах союзників немає ніякого більш серіозного спротиву, щодо участи совітів в мировій конференції, хоч все таки є побоювання, що Росія схоче робити трудноші з політичного боку, перешкоджуючи в цей спосіб мировій конференції.

Кемалісти бомбардують острови.

„Ню Йорк Гер." доносить з Царгороду, що літаки кемалістів бомбардували острови Мітилене і Хіос.

Мирові предложення.

Аг. Аваса доносить, що високі комісарі союзних держав передали великому везирови і представникам ангорського уряду ноту, де просять вислати делєгатів для переведення мирових переговорів між Туреччиною і Грецією при співучасти союзних держав.

Родос місцем мирової конференції.

„Пті Журналь" доносить, що 24. ц. м. обговорювано на Ке д'Орсай справу перенесення мирової конференції на остров Родос. Перенесення це передбачується на випадок, колиб Кемаль Паша не міг приїхати на мирову конференцію до Европи.

Турецька делєгація на конференцію.

„Пті Парізієн" доносить, що союзники запросили на мирову конференцію тільки одну турецьку делєгацію. Порадженo урядам ангорському і царгородському, взаїмно порозумітися і вислати одну спільну делєгацію.

Наїзд Керзона.

До Парижа прибув 25. ц. м. льорд Керзон. В розмові з денникарями заявив він, що нота союзників до уряду Ангори буде правдоподібно початком оконечної розвязки східного питання.

Грецький губернатор для Тракії?

Грецькі денники доносять з Атен, що губернатором Тракії іменовано ген. Паполюса.

Стріча ген. Шетлєворта з турецьким генералом.

Аг. Райтера доносить з Царгороду, що відбулася там стріча ген. Шетлєворта з командантом турецької опеpаційної групи. Оба полководці відносились до себе дуже прихильно. Турецький командант згодився завернути турецьку кавалєрію поза границю невтральної полоси і заявив, що кемалісти не бажають собі війни з Англією.

Відгомін паризької конференції.

Всі італійські денники висказують вдоволення іззa корисного закінчення паризької конференції у східних справах. „Іль Мондо" передбачує деякі ускладнення з російського боку. Денник не думає, щоби справу проливів можна було полагодити без участи Росії.

Тайні переговори між Болгарією і Туреччиною.

„Адеверуль" повідомляє, що представники союзників в Софії звернули пильну увагу на діяльність болгарського уряду, якого підозрівають о тайні переговори з урядом Ангори. В політичних колах союзників думають, що болгарський уряд попре домагання Турків, за деякі уступки в користь Болгарії.

Побажання султана.

„Нає Фрає Прессе" доносить з Царгорода: Султан вислав до Мустафи Кемаля телєграму з побажаннями з нагоди побіди. Кемаль Паша відказався прийняти цю телєграму.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вил. кн. 40.000.

З хроніки лихоліття.

Prezydyum Dyrekcyi Policyi we Lwowie.

L. 3678|22 pr.

We Lwowie, dnia 21. września 1922.

Do Pana Iwana Krawciwa we Lwowie.

Na zasadzie § 25 i po myśli § 24 ustawy z 15. listopada 1867 r. Dz. U. P. Nr. 134 Województwo rozwiązało stowarzyszenie „Kružok Prawnykiw" we Lwowie, którego działalność Dyrekcya Policyi zawiesiła, ponieważ przeprowadzone dochodzenie wykazało, że stowarzyszenie to przekroczyło statutowy zakres działania, współdziałając w organizowaniu ukraińskiego Uniwersytetu.

O tem Pana zawiadamiam w myśl reskr. Wydziału Prezydyalnego z dnia 24. września 1922, L. 11795/22 I|3 z tem, że przeciw tej decyzyi wolno wnieść rekurs do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który podać należy do Województwa w ciągu dni 14, licząc od dnia doręczenia niniejszego intymatu.

Dyrektor Policyi
Reinländer w. r.

Преса.

„Metropolita Szeptycki i ks. Kunicki wychowują podpalaczy".

Для ілюстрації характеристики польської львівської преси, яку ми вчора подали, хай послужить замітка під повищим наголовком, яку „Gazeta Codzienna" з 27. ц. м. друкує, як сензаційну відомість, великим товстим друком на почесному місці. Передруковуємо без усяких змін:

„До як мерзенного озвірінння доходить мафія кількасот „героїв" і в який спосіб кс. Куніцький виховує теольоґів у духовному семінарі, та чого їх там учать, — незаперечні докази на це дало поліційне слідство. Виявилося, що ruscy теольоґи зі Львова приїзджають до ріжних священиків на провінції і там після кількагодинного перебування підпалюють двір, після чого виїзджають. А коли пр. поліціянт у тому селі спитав їх за чим приїхали — заявляють, що гр.-кат. метрополія у Львові виделєґувала їх для „оглядин памятників полеглих героїв української армії". Стверджено, що найменше 50 проц. підпалів зробили українські питомці. Гадаємо, що поліція заведе пильну контролю над гр.-кат. парохіями, що дають прибіжище злочинцям і підпалячам у рясі. А ruscy священики хай памятають, що вийдуть дуже погано на тій посередній допомозі, яку дають підпалячам. Так отже гурток харцизів під попівською рясою — безчестючи свій духовний стан — доконують ганебних актів підпалу. Наука о. митрополита не йде в ліс".

Нам здається, що того рода глупота повинна бути вборонeною законом.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Лева Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

З польських справ.

Вибори до Горішньо-шлеського сойму.

Дотеперішні обчислення віддаrних голосів на кандидатів до шлеського сойму виявили сильно проблематичну „польськість" Гор. Шлеська. Німці здобули майже половину усіх мандатів.

„Саморжонд".

З Варшави доносять до польських часописів, що конституційна комісія польського сойму приняла вже проект „саморжонду" для трьох воєвідств Східної Галичини.

Принятий комісією проект передбачує, що як виконавчі органи функціонуватимуть воєвідські виділи під проводом воєводи, зложені з 8 членів вибраних по половині кождою національною палатою та чотирьох членів, іменованих воєводою. Тим виділам будуть приділені відповідні урядничі тіла, при яких іменуванню буде узгляднена також національність.

Закон очеркує законодатні і фінансові компетенції соймиків, при чому має бути переведений прінціп, що певні справи вимагатимуть згоди обох палат, а инші, очеркнено національного характеру останиться в компетенції поодиноких національних палат. З того прінціпу висовуються податкові консеквенції, які запосідають рівночасно податково-національний катастр.

Стапіньскі кандидує окремо.

З Варшави доносять до польських часописів: В наслідок непорозумінь на тлі мандатів, прийшло до роздору між П. С. Л. і Стапіньским, який в наслідок того виступає з окремою лістою під 13. числом. На чолі державної лісти до сойму поставлено Прухніка, до сенату Стапіньского.

„Польскі Звйонзек Кресови".

З Варшави доносять до „Слова Польского": В неділю відбувся в Барановичах зїзд „Кресових дзялачи", на якому основано виборчий бльок „на кресах" під назвою „Паньствове зєдночене на кресах". До цього бльоку приступили: Польскі звйонзек кресови, Д. У. П. та білоруські і українські (?!) угрупування. В тому зїзді приняли між иншими участь біскуп Лозіньскі і православний архиепископ Діонізій (!). Бльок виставить свою лісту та спільну державну лісту.

„Сумна правда".

Під таким заголовком читаємо у „Слові Польскім":

„Міністр Стечковскі станув перед соймом з дефіцитом 74 міліярдів, дефіцитом, який головно поясвювався витратами на військо і апровізацію.

П. Міхальскі в буджетовім прелімінарі на біжучий рік очеркнув дефіцит на суму 130 міліярдів, але вже з гори було це передбачене, що він зросте протягом року в наслідок зміни цін і зростаючої дорожнечі.

П. міністр Ястшембскі в своїому експозе передбачує дефіцит на 552 міліярди марок дефіцит, на якого покриття має уряд тільки надію на позичку і то внутрішну, бо про закордонну в теперішній ситуації нема мови.

На марне пішла „даніна", яка була великим тягарем для деяких кругів, тягарем осолодженим надією, що його понесенням в дійсности причинюємося до реформи і опертя на здорових основах фінансової господарки держави. В нівець повернено акцію, яка змагала до стабілізації курсу польської марки; майже 2 треті засобів чужої валюти і девіз розплилося без сліду.

Ми довідалися, що властиво головною основою дійсно реальною і такою, яка не заведе пана міністра фінансів є — друкарська машина — яка має зі себе викинути ті міліярди, уже не в десятках, але в сотках і тисячах!

Чому так є? Бо живемо понад стан".

„Cel uświęca środki".

Польська преса передруковує за „Piast-ом" таку відозву партії Thugut-а „Визволенє" до білоруських селян:

„Селяне, хочете мати автономію — голосуйте на нас. Хочете, щоби тут не було польського війська тільки ваша міліція — голосуйте на нас. Тут ваш край, і не повинен тут правити уряд з Варшави — лише ви самі повинні правити собою. Над вашими спинами не повинно бути ніякого польського війська, — адже ви руські мужики і вам не треба ніякої армії, навіщож платити податки на військо? Ви повинні мати свою власну міліцію, яка пильнувала би ладу. Голосуйте на нас, то не будете платити стільки податків, що тепер і будете мати більше землі. Адже це ваша земля з діда праділа. Ніякі кольоністи не повинні наїзджати сюди. Не пускайте до себе польських хлопів. Голосуйте на нас, то ми зробимо вам те, щоби ні один хлоп ані пан з Польщі не мав прав купити у вас ані морга землі"...

— Дійсно годі відмовити талану авторови повищої агітаційно-виборчої відозви!

Совітська Росія.

Заробітна платня в совітській Росії.

Становище робітників в совітській Росії являється надзвичайно скрутним. При складенні пляну оплати заробітньої платні на березінь пересічна норма заробітньої платні для всіх катеґорій висловились цифрою в 5, до реальних довоєнних рублів. На прикінці березня в наслідок упадку курсу рубля ця пересічна впала до 3 руб. 94 коп., в квітні вона виносила 3 р. 60 коп., в травні — 4 р. 36 коп., в червні — 6 руб., в липні — 6 руб. 20 коп., в серпні так само 6 р. 20 коп. Такий реальний заробіток робітника.

Професійні спілки в совітській Росії розпочали кампанію за піднесення заробітної платні. Але офіціяльний економічний орган совітів „Экон. Жизнь", визнаючи, що поліпшення матеріяльного становища робітників являється необхідним разом з тим зазначає, що домагання підвисшення платні зустрічається з дуже складною економічною конюнктурою. На деяких петербурських фабриках заробітна платня вже й тепер складає коло 50 проц. коштів всієї продукції. Збільшення заробітної платні може збільшити ціни на товари, які й тепер уже не мають масового збуту, що викликає кризу і зростаюче безробіття.

Стан електричної промисловости в совітській Росії.

На конференції металівців був прочитаний доклад про стан електричної промисловости. В цій галузі промисловости занято більш 16 тис. робітників. В господарському відношенні стан цеї промисловости ліпший від инших: замовлень вона має досить. Але загальна продукція її складає коло 30 проц. продукції передвоєнних часів. Заробіток робітника в електричній промисловости досягав в першій половині цього року 10 р. 66 к. харчових рублів. В порівнанні з попереднім заробітком кваліфікованого механіка теперішня заробітна платня складає лише 20 проц.

Охорона праці в совітській Росії.

При обслідуванні 900 підприємств з 40 тис. робітників в московській губ. інспекція праці констатувала постійний зріст порушень законів про охорону праці. Так, порушення законів про працю підлітків й дітей в порівнанню з попереднім роком збільшилось в 5—6 разів, порушення закона про 42 годинний безперервний відпочинок збільшилось на 45 відсотків; порушення законів про відпустки збільшилось на 79 - 67 р. Дуже великий зріст порушень помічається що до перерви в праці матерів.

Новий упадок вартости сов. рубля.

В останні дні вартість совітського рубля знову катастрофічно впала. Ціна фунта стерлінгів піднеслась з 39,000.000 сов. руб. до 44,000.000 сов. руб.

Ленін про становище совітської Росії

При одкритті загально російського конгресу профессіональних спілок був оголошений лист Леніна, в якому він заявляє: „Відмова капіталістичних країн одчинити Росії кредити утрудняє відновлення металюргічної промисловости. Від нас вимагають відновлення приватної власности. Ми не можемо відступити і не відступимо. Нам лишається довгий й важкий шлях: постепенне розширення діяльности державного апарату, відновлення зруйнованого війною господарства й поліпшення становища трудящих. Це вимагає великого напруження зусиль, але думка, що ярмо капіталізму вже скинено, надасть робочій клясі сил".

Каменев замісто Леніна.

Німецькі газети з Москви повідомляють, що президент ВЦВиконкома вибрав Каменева заступником Леніна в совнаркомі і в раді праці й оборони.

Совітська фльота.

Большевики спішно лагодять балтійську фльоту. Рішено, що в ближчий час совітська фльота одвідає Ригу, Гельсінгфорс і Ревель.

Большевики і Красін.

„Руль" повідомляє, що московські большевики невдоволені Красіном, а особливо його берлінським докладом перед зібранням германських промисловців. Під час цього докладу Красін іронічно висловився про комуністів типа Бухаріна й сказав, що їх політика має відношення лише до внутрішніх відносин совітської Росії. В наслідок цього країні комуністи улаштували Красіну обструкцію під час урочистого засідання з приводу відкриття ц. р. виставки.

Розстріл митрополіта.

Петербурський митрополіт Веніамин розстріляний большевиками за опір конфіскації церковних річей. Разом з митрополітом розстріляно проф. Новицького, архіт. Шейна й присяжного адвоката Ковшарова.

На совітському селі.

„Красная Газета" (ч. 202) пише: „Самосуди пишним цвітом росцвіли по селах республики. Всякий переступок, направлений проти власности, тягне за собою самосуд. Як вони стали звичайними, крівавожорстокими і гидкими! Ставши звичайними, вони зробились предметом мало не щоденних сільських видовищ. Розвиніть яку хочете провінціальну газету й в відділі „Сільське життя", ви обовязково знайдете описи самосудів".

Дописи з краю.

Яворів.

Дня 28. серпня ц. р. згоріла в Яворові стайня гр. Дембіцкої та вибухли бомби у будинку поліції і на залізниці; 31. серпня вилетів міст на Цетулі; 16. вересня згоріло 300 кіп збіжа (весь збір) гр. Чесновского у Віжемлі. Це стало причиною заострення виїмкового стану, що й так тут перманентний. В Яворівщину спроваджено легіонерів. 2. вересня явилася в Яворові компанія т. зв. 2. п. п., яка у першій мірі заняла льокаль „Міщанської Просвіти" в каменниці української гімназії. (В той спосіб думали потентати зліквідувати „Просвіту". Решта легіонерів розкватирувалася по приватних домах районами, причім жителі домів були приневолені зносити всі благодати, що їх приносить з собою військове розкватирування. Легіоністи домагання харчів від людей, без обиняків — даром! і де їм харчів не давано брали собі самі! У Загаєвича Ів. и. пр. стояла на кватирі ціла рота.

Частина легіоністів розтаборилася на зал. стації. Відси ходили легіоністи одинцем або ґрупами на здобутки до недалекого села Залужа. І так: 5. вер. о 8 год. веч. чути було страшний крик у Василя Коваля так, що його сусід Василь Мурин і ще кількох селян вибігло на ратунок. На подвірю В. Коваляявилося кількох легіоністів, які стріляли між селян і зачали їх бити прикладами і багнетами. В. Мурин тяжко побитий прикладом кріса, Гринько Мурин і Мих. Писаровський небезпечно покалічені багнетами. З Залужа прийшла до старости селянська делеґація, та староста відповів ось що: „То за то, що мене не слухаєте". (В Залужу іменно досі нема виборчої комісії, бо „нема громадян польського горожанства"). Староста позволив собі навіть грозити, що нашле ще і кавалерію на Залуже!

Крім того зіхала в Яворівщину хмара „державних шпіцлів" зі Львова з поліц. псом Прінцом! Мали найти виновників підпалів і бомб! 12. вересня перевели вони в асисті поліції ревізії арешти головно в акад. молоді. Трусили докладно, на старорежімний, московський лад! Як вислід трусів найшли у неприсутного від місяця Мик. Чопика, ст. прав, маленьку шрубку, останок якоїсь машинки до голення або залізка до прасування, у Ст. Кульчицького, ст. прав, забрали приватний лист, знакомої панни, у Мик. Харханіса так само! Та головних „матеріялів" для слідства доставив агентам і жандармерії член партії Лісковацького, парох с. Вільшаниці о. Крушинський. Ідучи шляхом, що веде до цього моста, він мав стрінути якихось незнаних двох людей, що бігли в напрямі Яворова з верхнім одінням на руці й які мали на питання цікавого пан-отця, відки біжать, відповісти по польськи: „Z kolei! Nie mamy czasu! Панотець побіг до старости і доніс про цю пригоду. В наслідок цього заарештовано Харамбуру Романа, ст. прав, Харханіса Миколу, ст. прав, Стеф. Кульчицького, ст. прав, Баглая Івана книговодчика „Торгов. Спілки", Пололюха Волод. (старш.) і Волощака Дмитра, абітурєнта гімн. Арештованих запроторено у поліційний, загаджений, опущений будинок без вікон і дверей й держано там два дні. Відтам водженно їх перед слідчу комісію, де агенти задавали їм питання, причім обнюхував їх пес Прінц, аж пополудні другої днини серед дощу відставлено всіх до Цетулі, на місце вибуху, де знову їх переслухано і де знову їх всіх обнюхував пес Прінц. Відтам поведено їх на місце, де о. Круш. мав стрінути якихось двох людей у день вибуху містка, і приказано по 2 арештованим скидати верхне одіння, класти його на руку, бічи в напрямі Яворова і кричати: „My z kolei! Nie mamy czasu!" Чесний донощик стояв собі у ліску і пізнавав по голосі, хто міг в арешт. кричати критичного дня. По такім дивнім експерименті приведено їх всіх знову до Яворова, де поміщено знову у здемольованому будинку поліції — а другої днини трьох арешт.: Баглая Івана, Подолюха Волод. і Волощака Дмитра вивезено у Львів. Инших пущено на волю. Вивезені карються до сьогодня по львівських тюрмах.

На цьому ще не кінець! Польська боївка, виконавчий орган Organizacyi Narodowej Яворова, зачала також свою працю і вирушила слідуючих ночей о півночі „na strachy". Вірні заяві старости, що „кождий патик має два кінці", напали два члени польської боївки на хату Мик. Харханіса, Дм. Волощака, Мик. Чопика і Волод. Подолюха і вдаючи з себе ярославську поліцію всюди кричали, грозили і страшили побуджених громадян (жінок), які однак ні в якому разі не отворили їм хати і не впустили до середини! За час спроваджено до Яворова ще й т. зв. „батальон Подгалянських стрільців", в якому нема навіть одної десятини „з Подгаля", тільки самі наші Волиняки! Вже на дорозі з Судової Вишні до Яворова остережено жовнірів перед „революцією" в Яворові! Батальон посувався забезпеченим маршом вперед! Кватирування вдалося не инакше як і 2. п. п. Занято навіть парохіяльний будинок і зроблено з нього щось у роді военного табору! Не помогла інтервенція о. Левицького у старости! Не поміг закон, що виїмає парох. будинки від кватирувань. Староста не порадив нічого. Легіоністи розібрали і спалили собі частину парох забудовань й як палива вжили навіть катафальків з під церкви! Притім лунала українська волинська пісня з уст нещасних Волиняків. Вони читали пильно „Діло" й инші українські часописи. Дійшло це вкінци до відома команди, яка строго карала зате Волиняків: найлекша кара за українську пісню було „стояти під вінтовкою".

Натуження тревають безперервно дальше. Легіонери розкватирувалися по селах і пильнують панських фільварків. 17. вер. о 8 год. рано прийшов з Наконечного (передмістя Яворова) до Старого Яжова відділ легіонерів і наложив самовільну контрибуцію: кожда хата мала дати по 25 кг. бараболь. Це була якраз неділя, але й неділя не перешкодила польським легіонерам ходити з присяжними по селі і виганяти людей до копання їм потрібної бульби.

Таку саму контрибуцію наложено і на „Присілки" у виді вівса і сіна.

У Віжомлі був також випадок неправної контрибуції в день свята Преч. Діви Марії, 21. вересня.

Народ обурений до крайности. Яворівщина переживає гірші часи, як найгірші за всесвітньої війни. В самім Яворові н. пр. вільно ходити по місті найдальше до 10 год. веч. На кождім кроці жандарми — всіх слідять і заєдно леґітимують. Всякий національно культурний рух прямо здушений і припинений. Та свідоме селянство і дуже свідоме міщанство яворівського повіту рішило перенести й цю епоху грізного лихоліття бодро і відважно.

РІЖНІ ВІСТИ.

Нарада Союзу Народів.

На останнім засіданню Ради Союзу Народів делеґат Ла Пент зложив звіт з рішення комісії, в справі побільшення непостійних членів Ради Союзу з 4 на 6. Підчас дискусії приклонники збільшення числа членів Союзу звернули увагу зібрання на приступлення нових 9 держав і на обставину що менші держави віддають своєю працею великі прислуги Союзови. Проти збільшення числа членів заявився голяндський делеґат Струйкен. Його переголосовано 35 голосами. Відтак заявив Бальфур, що Англія відноситься зі співчуттям до збігців з Малої Азії і що на акцію помочі для збігців асиґнувала 50.000 фунтів штерлінгів. Крім того висказав бесідник признання для успішної праці Нанзена і голови міжнародного Хреста Адора. Д-р Нанзен представив дотеперішну діяльність його організації і звернувся до держав із закликом, щоби пішли слідами Англії. Англійська делеґатка п. Комбетанан зложила звіт в справі торговлі жінками і дітьми. В дискусії забирали голос представники Австралії, Польщі і Еспанії. Прийнято відтак звіт і резолюцію в справі ограничення проституції.

Робітничі демонстрації в Парижі.

Дня 25. вересня відбулася в Парижі велика демонстрація робітників на знак протесту проти зміни 8 годинного дня праці. Демонстрацію організували провідники соціялістів Жуго і Домолен.

Проч з війною.

В Льондоні відбулася робітнича демонстрація проти війни. Робітники ухвалили резолюцію, що вони всіми силами будуть поборювати военні тенденції і на випадок війни не візьмуть в ній участи.

Німці платять.

Аг. Аваса доносить урядово, що Німеччина зложила комісії відшкодовань 5 скарбових бонів в загальній вартости 47 мільйонів 400 тисяч марок в золоті на рахунок рати, яка припадає на день 15. марта 1923. р. Згадані бони є платні в англійському банку в Льондоні на припоручення бельгійського міністра фінансів.

Заворушення в Софії.

„Чікаго Трібюн" доносить, що в Софії проголошено стан облоги. Під час сутичок, які вивязалися в пятницю і суботу, вбито 50 осіб і 100 ранено. Між жертвами находяться також посли і провідники партій. Арештовано провідників опозиційної партії.

НОВИНКИ.

— **Конфіскати.** Останнє (21) число „Діла" сконфісковано в деяких місцях рубрики: „Преса".

— **Ревізії у Львові.** Дня 26. вересня переведено ревізію в „Народній Торговлі" і в персоналу тої інституції. Ревізію переведено вночи. Пошукувано „зброї". Нічого не найдено. Перед ревізією арештовано торговельного помічника Шкварка.

— **Обережно!**

Вибух динаміту в Станиславові.

Дня 26. вересня невідомі злочинці підложили динамітову бомбу під будинок українського „Сокола“. Бомба експльодувала, наслідком чого завалилася стіна, вилетіли вікна і двері. Експльозія була така сильна, що її було чути в цілому місті. Цей випадок викликав між населенням страшну паніку, тим більше, що кількох Українців дістало анонімові листи із погрозами, що всі українські доми вилетять у воздух.

Автономія ухвалена.

Дня 26. вересня на засіданню сойму ухвалено державний проект автономії для Східної Галичини. Проти проекту голосували Жиди і соціялісти. В своїй промові посол Недзялковскі (ППС.) заявив, що проект воєвідської автономії не вдоволить Українців і домагався автономії територіяльної.

ТЕЛЄГРАМИ.

Справа Сх. Галичини на С. Народів.

Женева (ПАТ.) АШ. Відповідно до постанови збору С. Народів мається звернути увагу коаліційних великодержав на конечність можливо найскоршого упорядкування положення правного становища Сх. Галичини. Текст цього рішення вручить президія конференції амбасадорів.

Турецька кавалєрія в Еренкой.

Цареград (ПАТ.) Авас. Відділ турецької кавалєрії, котрий уступив був із Еренкой в невтральній стрефі, вернув сьогодні знову до Еренкой в силі 2.000 людa. Рухома англійська колюмна кинула Чанак і зайняла становище в половині дороги між Чанаком і Еренкой. Вона готова на всяку евентуальність. Райтер сповіщає з Цареграда, що ген. Герінгтен повідомив представника Кемаля Паші, що дасть йому відповідний час для видачі приказу до усунення турецьких військ. Колиб кемалісти дальше поводилися провокаційно, то самі понесуть відповідальність за наслідки. Високий французький комісар впливає також на кемалістів.

Льондон (ПАТ.) Райтер. З Цареграда звідомляють, що представник правительства Ангори звернувся до представника англійського правительства о продовження речення даного кемалістам о 48 годин, щоби був час для видання приказів евакуації військ з Еренкой, яке зайнято ще заки наспіла нота союзників.

Революція в Греції.

Льондон. (ПАТ). По донесенням з Атен, вибухли заворушення на революційному тлі. Найсильніші заворушення вибухли в Лярісі.

Становище Туреччини.

Льондон (ПАТ). Райтер з Цареграда: Представник кемалістів заявив, що нота союзників може бути основою до дискусії, але додав, що уступ про демілітаризацію проток моря Мармора та якоїсь части Тракії, не дав би Туреччині основ для виконування права суверенности. Представник кемалістів обстоює конечність засягнути думки всіх держав над Чорним морем у справі статуту проток.

Стан воєнний в Греції.

Атени. (ПАТ). Авас. Воєнний стан проголоситься в Греції мабуть нині.

Димісія грецького кабінету.

Атени. (ПАТ). Кабінет подався до димісії.

Анґлія і Швайцарія за участю Туреччини в С. Народів.

Лідфилд. (ПАТ). Польрадіо. Англійське правительство висловлює свою згоду, щоби Туреччина була членом Союза Народів. Англійське правительство хоче так дати доказ, що є прихильником допущення до Союза Народів представників усіх музулманських народів.

Женева. (ПАТ). При кінці вчерашнього засідання 6. комісії Збору, представник Швайцарії Мотта висловив вдоволення, що великодержави постановили узгляднити справу принняття Туреччини до С. Народів. Це дальший крок до скріплення світового мира.

Абдикація короля Константина.

Атени. (ПАТ). Король Константин абдикував.

Участь совітів в конференції.

Льондон (ПАТ) Вольф. До Льондону наспіла нота сов. правительства, яка жадає допущення Росії до участи в конференції в справі Бл. Сходу.

— **Осторожно перед провокаторами.** В Рогатинщині в селах Черче, Підгородця і Заланів крутиться від деякого часу підозрілий осібняк підшиваючись під назвиско студ. Івана Поритка і закликає селян до „повстання проти Польщі“.

— **Арештування.** Дня 26. вересня у Львові арештовано урядника „Дністра“ Якимечка, студ. Борецького і Скварка. На днях арештовано Вишневського і відставлено до вязниці при вул. Яковича. При арештованню поліція била його в жорстокий спосіб. Дня 24. вересня н. р. арештували поліційні агенти в Брусні старім пов. Чесанів Миколу Беня українського студента теольогії. Причина незнана.

— Після вибухів у Львові Львівська поліція опечатала помешкання доворця, який колись повнив службу в будинку „Академічного Дому“, а тепер там мешкав тільки на основі закону про охорону льокаторів, не сповняючи своїх обовязків. Також опечатано одну кімнату біля убікації, де наступив вибух. Дарма, що день перед тим інжінер, що давав розпорядок, заявив, що нема потреби опечатувати жадних кімнат. Комісія, яка мала зявитися, не зявилася, доступ до будинку замкнений, а учениці, які від двох днів приходять на науку, зустрічаються тільки з насмішливими привітами поліцаїв, а 27. цм. 5 учениць вищих кляс з власної ініціятиви пішли в делєгації до п. Кайдана із скаргою на поліцію але безуспішно. Директор гімназії д-р Василь Щурат звертався вчера через комісаріят дільниці до III. департаменту магістрату, а нині через кураторію шкільного округа до дирекції поліції, щоб усунула окупацію гімназії. В заступстві куратора візитатор Янеллі обіцяв телефонічно звернутися до дирекції поліції. В подібній поліційній окупації знаходиться будинок Наук. Тов. ім. Шевченка. Поставлені біля будинку поліцаї ждуть досі комісії, утруднюючи всякий рух не лиш особистий, але і господарський. Навіть недозволено вставити вибиті шиби, що виглядає виразно на сикатуру і злобне відношення поліції до зарядів тих будинків.

— **Сторожа має великі очі.** В місточку Добротвір, пов. Камінка струм., дня 16. вересня скочив пес через вибите вікно до кімнати постерунку жандармерії, маючи надію там заспокоїти чим-небудь свій голод. Жандарми, які з приводу „саботажів“ мали поготівля, зачувши, що через шибу хтось закрадається до постерунку, счинили алярм, наробивши крику і почали приготовлятись до оборони перед „саботажниками“. Засоромлені переконалися, що це не саботажник скочив через вікно, а звичайний пес.

— **Поліція в ролі „менаджмента“.** В студентській харчівні при вул. Супінського 21, поліція обняла заряд кухні і студентам видаються обіди тільки на карти з підписом п. Кайдана.

— **Бють вікна.** В селі Милошовичі коло Щирця в ночи напав Поляк Беднарскі на дім Стефана Мартяка і вибив йому вікна. Взагалі в тому селі трапляються часто випадки, що Поляки нападають на Українців, побивають їх на дорогах, підчас забав, або витовкають шиби у вікнах. Поліція мовчить.

— **Кондуктор польський патріот зм.** На днях в трамваю К. D. їхав Стефан Ковальчук. Кондуктор зачувши, що згаданий говорить по українськи, накинувся на нього з лайкою, називаючи Українців останніми словами. Коли Ковальчук став в обороні своєї чести, його арештовано і продержано 8 днів в тюрмі.

— **Нові часописи.** Українська радикальна партія відновила свій довголітний орган „Громадський Голос“. Появилося 1 ше число цього органу з датою 30. вересня. „Громадський Голос“ є двотижневиком, виходить поки-що в кожду другу суботу. Редакція обіцює в найкоротшім часі перемінити свій орган на тижневик, скоро тільки відгукнуться масовими складками і передплатою члени радикальної партії. Як відповідальний редактор підписує орган д-р Ілля Салагуб. — Як нас повідомляють, з днем 1. жовтня появиться тижневик „Слово“, який ставить собі метою заступати інтереси українського міщанства та поширити станову організацію.

— **„Не вухай бо..“.** У невеличкій замітці про „кандидатуру“ С. Твердохліба, яка появилася у нас кілька днів тому, зайшла помилка; ми сумнівалися, чи він доробився „лякерованих“ черевиків, а в друкарні зробили „лише діравих“. Зачуваємо, що майбутній „посол“ використовує все, що про нього не писалиб, як рекляму. Просимо вибачення: більше не будемо!

— **До картографічних матеріялів** Військового Географічного Інституту у Відні, який із приводу його ліквідації має бути розділений поміж сукцесійні держави б. австро-угорської монархії, зголосила Українська Національна Рада Східної Галичини свої права. Національна Рада звернулася з тим до Ліквідаційної комісії великих держав антанти у Відні, до Репараційної Комісії і до Ради Послів у Парижі, до членів Найвищої Ради і до Союза Народів. Покликуючись на теперішне правне становище Сх. Галичини, Українська Національна Рада протестує проти того, щоби Польщі віддавано картографічні матеріяли Військов. Геогр. інституту у Відні, які припадають на територію Східної Галичини з ліквідації Інституту. Українська Нац. Рада домагається, щоби ті матеріяли переховано окремо, як депозит Східної Галичини до часу вирішення її державного становища.

— **На дохід українських інвалідів** відбудеться дня 1. жовтня о год 8. веч. в салі „Републики“ (Народна Гостинниця) Осінний чайний вечір. Вступ за добровільними датками. Коли взяти під увагу патриотичну ціль на яку призначений дохід з того вечера, можна сподіватися численної участи нашої публики. В програмі богато несподіванок.

— **Челядників, кушнірів і панни до шиття** прийме кушнірська робітня Петра Карпяка, Львів, вул. Куркова ч. 11a. 062 1–10

— **Комунікат.** Супроти поширюваних пресою вістий, немов би в Краєвім Союзі Кредитовім найдено „компромітуючі письма і матеріяли“ заявляє Дирекція тоїж інституції, що вісти сі є неправдиві і безосновні, чого доказом є поліційний, урядовий протокол з переведеної ревізії в дни 23. ц. м. За найдені в приватнім посіданню письма і документи ні Краєвий Союз Кредитовий ні його Дирекція не може бути відвічальною. Запримічується, що бюро Краєвого Союза Кредитового є отворене і урядування відбувається дальше зовсім правильно. З приводу експльозії в камениці „Просвіти“ Краєвий Союз Кредитовий не поніс ніякої матеріяльної шкоди. — *Краєвий Союз Кредитовий: А. Гладишовський, д-р Григорій Саік.*

Курс грошей.

Львів, дня 27. вересня 1922.

Доляри американські	8.650–8.700
„ „ (1. і 2-ки	8.550–8.600
Доляри канадійські	8.500–8.550
„ „ (1. і 2-ки	8.400–8.450
Марки німецькі	6.00–6.50
„ „ (сотки)	6.00–6.50
„ „ (дрібні)	5.90–6.50
Леї румунські	51.00–52.00
„ „ (дрібні)	50.00–51.00
Корони чеські	255.00–260.00
„ „ (дрібні)	258.00–260.00
Австрійські тис. нов. ем.	600.00–650.00
„ „ ст. ем.	1.640.00–1.650.00
„ сотки нов. ем.	60.00–65.00
„ 50 кор.	35.00–45.00
„ 20 кор.	24.00–28.00
„ 10 кор.	12.00–14.00
„ 1. і 2-ки	0.40–0.50
Рублі 5-сотки	125–135
„ сотки	125–130
„ 25-ки	110–125
„ дрібні	0.80–0.90
„ думські 1.000-ки	20.00–30.00
„ „ 250-ки	15.00–20.00
Карбованці	1.00–2.00
Гривні	4.00–6.50
Франки французькі	670.00–[illegible]
Фунти стерлінгів	33.500.00–34.000.00
Франки швайцарські	12.000.00–13.000.00

Золото.

20 кор.	21.000.00–31.000.00
20 франк.	30.000.00–30.500.00
20 марк. нім.	34.500.00–35.000.00
фунти стерлінгів	31.000.00–34.500.00
10 рубл.	41.000.00–41.500.00
Доляри	8.000.00–8.090.00

Срібло.

Корони австр.	670.00–680.00
5 кор. австр.	3.400.00–3.450.00
Фльорени австр.	1.350.00–1.370.00
Рублі	2.750.00–2.800.00
Копійки	12.00–12.50
Доляри американські	6.000.00–6.100.00
„ „ полов. і ¼	5.000.00–5.100.00
Доляри канадійські	5.500.00–5.600.00
„ „ дрібні	4.590.00–4.600.00
Леї румунські	670.00–680.00

До Українського Громадянства в Галичині!

На наш поклик з 1921 р., щоби в кождім осідку повітового суду основано філію нашого товариства, відгукнулося значне число судових повітів.

В деяких повітах власти приняли до відома внесені статути і так філії розпочали свою діяльність, в деяких відмовили затвердження, а в деяких досі не полагоджено просьби о дозвіл на основання філії.

Зважаючи, що вимковий стан в Галичині знесений, не треба тепер окремого дозволу на основання філій, а коли від часу внесення просьби через 4 тижні нема заборони власти, філії можуть розпочати свою діяльність та скликати загальні збори.

Велике число сиріт, страшне занедбання наших дітей і молоди вкладає на всіх громадян обовязок зарадити лихови. Істнуючі досі філії і ведені ними інституції опіки як порадні матерей, захисти, захоронки і т. д. не можуть заспокоїти всіх потреб повітів, в яких істнують, а вілий ряд судових повітів не має зовсім філій нашого товариства і глядить спокійно, як наші діти марнуються і пропадають.

Думаючи, що не треба близше пояснювати конечности наших філій, длятого просимо коротко: 1) Ще-

ни-основателі зволять скликати загальні збори філії там, де внесено статути і нема заборони на основання філії через 4 тижні від внесення просьби. 2) Там, де заборонено основання філії, належить сейчас внести нове подання з предложенням статутів. 3) Управи філій, які доси не відновили своєї діяльности, зволять се негайно зробити.

Усе українське громадянство зволить щиро занятися наймолодшим поколінням і виховати на добрих горожан. Ратуйте сироти — ратуйте всі занедбані діти і молодь!

По всякі пояснення і статути звертатися просимо до нас.

Українське краєве товариство охорони дітей і опіки над молодю у Львові, вул. Домініканська ч. 11.

М. Каратницький, голова.

Д-р Ст. Старосольський, секретар.

Платіть партійний податок!!! Пересилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.800. Жертводавці понище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

До українського Громадянства.

Гіркий стан дітей українських емігрантів, що безпритульно у важких матеріяльних умовах тиняються поза межами Рідного Краю, примусив проф. І. Огієнка звернути на це увагу епископату православного і греко-католицького. Як рідна дбайлива мати, Церква ласкаво зглянулась на гірку долю дітей, і епископат негайно зарядив відповідну збірку по церквах на користь дітей емігрантів.

Але справа допомоги дітям не обмежилася лише Церквою, а скоро вийшла з берегів її і стала справою широких кол громадянства, — за неї взялося учительство, „Просвіти", жіночі товариства і т. и. Багато дітей українських було приміщено по ріжних добрих людях, що охоче взяли малих емігрантів на виховання до кращих часів.

По сьогоднішній день на користь дітей емігрантів зібрано 1,398.758 і пів марок польських, а саме: епископ Кремінецький Діонисій зібрав на Волині 233.215 мп., решту дала Галичина. Повний список жертводавців своєчасно друкувався по українських газетах (було десять звітів). Для доцільного розподілу зібраних грошей в Тарнові, а також в Ченстохові і по таборах було засновано спеціяльні громадські Комітети по розподілу цих грошей. Гроші було розподілено так: 1) для Тарнова: 15.000 для української гімназії і 272.800 мп. на літний притулок для емігрантських дітей (в селі Милику коло Жеґестова), 2) для Ченстохови: 15.000 для української гімназії і 260.000 мп. на допомогу дітям, 3) для таборів в Калішу, Щепюрно і Стрілкові 400.000 мп., 4) на дітей у Львові 145.607 мп., 5) на окрему допомогу хорим дітям 21.500 мп., 6) на лікування українських емігрантів 36.491 мп., 7) на допомогу Головній Управі українського Червоного Хреста на лікування емігрантів 67.000 мп., 8) позичкова допомога емігрантам 51.650 мп., 9) ріжна допомога емігрантам 32.000 мп., і 10) на адміністраційні витрати протягом восьми місяців, як то: поїздки, почтові витрати, оплата секретаря і т. и. 34.947 мп. А всього разом витрачено 1,352.025 мп. Залишається ще не розподілених грошей 46.643 і пів мп., які будуть розподілені пізніще, коли збереться більша сума.

В імени всеї української еміграції складаємо листом цим свою сердечну подяку всім щирим жертводавцям, що так сердечно відгукнулися на горе дітей братів своїх і прийшли з посильною реальною допомогою їм.

Професор *Іван Огієнко*.

Представники Громадських організацій:

1) Голова Київського Українського Правничого Т-ва на еміграції, сенатор *Г. Шиянів*.

2) Голова Т-ва „Союз Українок" *Г. Приходькова*.

3) Директор тарнівської української гімназії *А. Маршинський*.

4) Від українського Т-ва Червоного Хреста *Г. Довженко*.

5) Голова Батьківського Комітету при українській тарнівській гімназії *С. Сірополко*.

6) Від українського Т-ва „Освіта" *Дяків*.

7) Голова Центрального Правління Всеукраїнської Спілки Військових інвалідів *Червинський*.

8) Від тарнівського відділу Т-ва допомоги біженцям з України *Добриловський*.

ЖЕРТВИ

Просвітчий організаційний фонд Тов-а „Просвіта".

618) Я. Кисілевський Стрий 5000 кличе: Я. Тишовницького в Довголуках, Омеляна Саєвича у Львові, Інокентія Захарієва і Мануїла Павлюка в Стрию. 619) Степан Гайманович в Іванкові 2000 кличе: д-ра Андрія Лунева в Борщеві, о. Івана Набережного в Опліцку, о. Івана Тимчука в Турю, о. д-ра Пеліха в Радехові, о. Миколу Стрийського в Городенці, Івана Любая в Добротворі, Еміліяна Сполітакевича в Кривім, С. Олійника в Сушнім, Тимка Мельника, Гриця Маркова, Семена Тупицю, Івана Мацяха, Василя Федчишина, Петра Маркова, Тимка Мостового, Михайла Ковальчука, всіх з Дмитрова п. Холоїв, Василя Олійника з Холоєва, Івана Палагнюка, Дутчака і Івана Пхайка в Боришківцях, Василя Українця, Василя Біляка і Дуплавого с. Михайла в Шупарках, Дмитра Ткача с Пилипа в Михалькові, Івана Дутка в Пилипчу, Дмитра Фочака, Якова Матієва і Стефана Зайшлого в Устю епископськім, Миколу Ниволюк в Мельниці, Кривецького в Мельниці, Івана Ризака в Пототорах, Михайла Скороду в Скалі, Гавриїла Гарасимова, Михайла Чубатого, Василя Басарабу, Івана Басарабу с. Федора, Василя Басарабу с. Олекси, Василя Басарабу с. Івана, Івана Бугеру с. Миколи, Марію Бугеру з Ризаків, Настю Ризак, Настю Козар з Помозибідів, Ганьку Гайдамаху жену Михайла, Марію Гайдамаху ж. Федора, Василя Гайдамаху, Івана Гайдамаху, Петра Гайдамаху с. Федора, Івана Гайдамаху с Юрка, Миколу Пакуляка, Івана Пакуляка і Андрія Пакуляка синів Василя, Федора Петраша, Адолька Рибацького, Ілька Біньковського, Прокопа Галанджія, Андрія Зюбрецького (Михайла Конобія с. Василя, Петра Миськова, Івана Добровольського, Миколу Гричуха с. Миколи, Юрка Буртняка, Ілька Бугеру с. Павла, Дмитра Бугеру с. Павла, Василя Пакуляка), ректе Закутниці, Володимира Угринського, Миколу Завуляка, Андрея Проковича, Івана Русака, Дмитра Проковича, Федорка Миськова с. Миколи, Миколу Дівонька, Ілька Дідура, Івана Дідура с. Василя, Федорка Дідура с. Івана, Стефана Дідура, Василя Бугеру (Кривий), Миколу Зьомка, Федорка Ситника, Юрка Ситника, Дмитра і Петра Ковалишина, Петра Пакуляка с. Стефана, Михайла Притку с. Івана, Михайла Козара с. Василя, всіх в Іванкові п. Скала, Івана Янчика, Казимира Рибака, Миколу Притку, Дмитра Булькота і Василя Ратушняка з Гуштинка, Грицька Гладиша в Панівцях. 620) о. О. Бадан в Завадці 1000 кличе: о. Івана з Гусного, о. Огабрука Е. в Росохачи, о. Гаська Людвика в Малковичах, о. Сандовича Любомира в Яівріннику русь. 621) о. В. Левицький в Луці 1000 кличе: о. Мандичевського в Турівці, о. Ксьонжека в Кокошинець, О Ставничого в Луці, Д. Гаврилишина в Фашівці. 622) Чит. „Просвіти" в Устечку 4000 (датки від: П. Гупуляка, І. І. Вітовського). 623) о. Мохнацький Ст в Теребовлі 1000 кличе: д-ра Г. Гарматія, о. С. Дурбака, о. Е. Цегельського в Теребовли. 624) д-р Г. Гарматій в Теребовли 1000 кличе: о. П. Карпинського в Острівци, о. І. Яворського в Могильниці, о. Андрія Тимуса в Гумниськах. 625) І. Мокрицький в Войнилові 1000 кличе: о. Є. Мандзія в Богатківцях, Т. Сметанського і П. Дурбака в Войнилові. 626) Г. Терлецький в Сковятині 2000. 627) о. Козак в Добрянах 2000 кличе: о. Бобикевича, Марусю Мудраківну у Львові і о. Фединського в Любінію вел. 628) о. М. Устіяновський в Смерeці 1000 кличе: о. М. Осідача в Ветлині, о. О. Чайківського в Явірни, о. Федоряка в Пісочній. 629) М. Яцків у Львові 20.000. 630) Л. Чомкевич в Обертині 2000 кличе: о. Д. Грабця в Обертині, о. А. Олесницького в Чорнівци, Горянського в Татарах. 631) Чит „Просвіта" в Маркополи 1000. 632) Чит „Просвіти" в Струсові 1000. 633) П. Іваськів в Денисові 1000 кличе: о. І. Романовського, о. Лижника, Ст. Мазепу, Д. Мазепу, І. Макогона, Т. Головку, Д. Вареницю, І. Щербивлока, В. Шарика, М. Нестерчука, С. Василика в Денисові. 634) о. Я. Шарко в Журавці 1000 кличе: о. Мотюка в Старуні, о. П. Городецького в Ляхівцях о. Л. Шарка в Пристані. 635) Е. Стеблецький в Чорткові 2000. 636) М. Головінський в Підгайцях 5000 кличе: о. В. Залуцького в Белелуї, д-ра Коковського в Бережанах, Ст. Голду в Голгочі, Городиського в Підгайцях, О. Лаврівського в Бережанах, Ст. Маркевича в Мухавці, В. Сака в Вербові, Т. Романкова в Вербові, Д. Литвина в Мозолівці, Солодуху в Заставцях, Задорожного в Середнім, І. Гречкосія в Шумлянах, Г. Макігру в Радехові, Семигинівського в Ходорові, Савкова в Рибниках, Чикита в Богатківцях, Ольгу Шпундерівну, О. Яворського в Підгайцях, І. Головінського, П. Вороневича, І. Титля в Підгайцях, І. Кучму, В. Ловицького в Підгайцях, Г. Максимищина, П. Максимишина в Підгайцях, В. Джеджора в Заставцях, М. Кормана в Голендрі, П. Кулинича в Мужилові, К. Бородайка і Б. Бородайка в Бережанах, О. Гарасимяка в Свидовій і Найду в Дунаєві.

Спростовання згл. доповнення з попередних чисел часописи „Діло": 449) Драматичний Кружок Народного Дому Косів 1000 кличе: Драматичний кружок Тов-а Беседа Косів, Амат. Кружок читальні „Просвіти" Кути, Амат. Кружок читальні „Просвіти" Хімчин і Амат. Кружок чит. „Просвіти" Кобаки. 605) Читальня „Просвіти" Ляшки довгі 1000, і Іван Сірий Ляшки довгі 1000 кличе: Галю Полошинович Ришкова воля, Мілю Полянську Жапалів, Славка Гоцького Передільниця і Михайла Кульчицького Злоцьке.

Голодній Україні.

На вкл. кн. 13.380 „Дністер" зложили від 1. липня до 31. липня в мп. Жіноча Громада Бучач 91.000, Епарх. Поміч в Перемишли 90.194, П. Терлецька збірка Борислав 84.100, Комітет Волчківці 82.950, М. Боднарь за Гром. Жабині 82.570, Канц. „Просвіти" за 3. вклад. 82.500, Петро Побігуцький Косів 77.200, О. Порубальський Ком. Делятин 77.000, о. П. Кучаба збірка в церк. Чорний Острів 76.700, Комарно з передмістями 75.020, Церк. св. Юра і Церк. в Сихові 68.555, о. М. Грималюк Тишківці 68.300, о. М. Годованський Долина 65.389, П. Стецюк в Жукові 63.400, Збірка в Шипколосах 58.345, Збірка в Стрілисках Старих 56.570, Повітовий Комітет Снятин 56.000, Школа дівоча ім. Шевченка 54.030, с. Борщів 53.783, о. Т. Ревакович у Волосянці 53.750, о. В. Мотюк Маріямпіль 53.405, о. С. Добрянський Монастирець 51.000, Громада Реклинець 50.000, о. А. Лопкевич Потутори 50.000, д-р Вал. Банах Надвірна 50.000, о. І. Тимчук Беньова 48.000, о. Е. Гордійчук Залуче 47.400, Преображенська церква 47.200, о. Лев Юрчинський Доброміркa 46.650, Збірка в Дунаєві 45.213, о. В. Грицей Солотвина 44.000, С. Котовська Рава Руська 43.920, о. Осип Ковельський Збараж 40.995, Збірка в Краковi 40.210, о. І. Чолгай Сапогів 40.000, Гайдукевич Пізнанка 40.000, Микола Модний Скала 37.323, Збірка в церк. Щирци і Пісках 37.300, Проф. Роман Ковалів 35.850, Епарх. Поміч V. сек. Перемишль 35.000, о. М. Куницький Конюшків 32.900, Є. Левицька Підгайці 32.778, Збірка в Урмані 32.150, Село і Читальня Підгородище 31.860, д-р І. Хичій Делятин 31.323, о. І. Галібей Новошин 31.000, Громада Янчин збірка 31.000, Стефа Котовська Рава Руська 30.500, Уряд парохії Іванківці 30.000, о. А. Капустянський 30.000, Уряд парох. Білобережка 30.000, Збірка в роб. Тов. „Згода" 29.355, д-р Сохацький Калуш 28.768, Т. Шевчук Староміщин 28.760, Сільський Господарь в Ракові 28.395, Уряд парох. Іспасі 28.000, о. В. Терещук Полтва 28.000, о. Коробчук Тарногород 27.865, Громада Ясниска 27.300, Пер. Епарх. „Поміч" Перемишль 27.000, Збірка в парох. Воля 25.265, о. А. Павх Дрогобич 25.000, о. Янович Церк. Калінь і Загір 25.000.

ОПОВІСТКИ.

З'їзд зльокавтованих службовиків Українців. В неділю 1. жовтня ц. р. відбудеться у Львові, в салі Тов-а українських робітників „Воля" при вул. Оссолінських ч. 8, краєвий з'їзд зльокавтованих службовиків Українців. В з'їзді візьмуть участь зльокавтовані службовики, так державні як автономічні всіх дікастерій. Наради почнуться о год. 9. рано. — За Комітет з'їзду: *А. Яцкевич, М. Парфанович*. 1—3

Курс танців в тов. „Зоря" при вул. Вірменській ч. 25 починається дня 1. жовтня ц. р. Зголошення приймається що дня від год. 7—9 вечером. 764 1—2

На „Рідну Школу" зложили П-о Євг. Перфецькі з нагоди вінчання Вп. п. Миронів Луцьких 1000 Мп. IX. 1—1

На харч для вязнів зложили: Д-р В. Мурович збірка в Домі Вир. о. сов. Давидовича 7000 мп., а буфету вечерниць „Україна" 23. IX 60.500 мп. 1—1

Замісць цвітів на могилу бл. п. Товаришки Ангелини Гайдучок зложив учительський збір дівочої школи ім. Шевченка у Львові 6300 мп. на Рідну Школу. 756 1—1

Вписи на однорічний курс торговельний відбуватимуться в домівці Торговельної школи „Просвіти" у Львові ул. Коперника 1 в пяток і суботу 29. і 30. с. м. від 10.30—11.30. Предложити треба матуральне свідоцтво. — **Управа курсу**. 2—2

Дрібні оголошення.

КУХАРКА здібна з добрими рекомендаціями середних літ потрібна. Зголошення: Брунець, Підгайці. 761 1—3

ПОМІЧНИК інтелігентний з бранжі обувної і галянтерії потрібний на добрих услівях. Першенство мають з заграничною практикою. Брунець, Підгайці. 761 1—3

ГР. КАТ. УРЯД парохіяльний в Воробіївці отвирає з д. 1. падолиста ц. р. 2-місячний курс дириґентів хорів і науки дяківства як рівнож обзнайомлення в проваджениям громадської писарки; курсанти можуть користати з гри на скрипках і переписки церковних і світських нот. Платня після умови. Зголошуватись до п. Павла Гуменюка Іск. дяк. п-ця і гром. секретаря, Курівці, п. Глубічок вел., к. Тернопіля. 758 1—2

ШУКАЮ учительки або учителя з матурою до 3 дітий з народних шкіл. Платня після умови. о. Мих. Радошицький Дашава п. Устрики долішні. 599 2—2

ПРИЙМУ сейчас хлопця до науки механічного фаху. Ю. Ломага, варстати для направи машин до писання Львів, Коперника 5. 684 2—2

ІНСТРУКТОРА/КИ до пяти учеників з IV. пяти класи на село, одна стація від Львова пошукую. Зголошення до Адмін. „Діла" для: о. А. Г. 688 3—3

Українська Стенографія

Повний курс українського скоропису для шкіл і для самонавчання. 2-2 **Олександра Панейка**

головний склад -- **КНИГАРНЯ** Ставропигійського Інститута в підналмі **Українського Педагогічного Товариства, Львів, Руська ч. 3.**

ПРОДАМ дім 6 убікацій, 4 віллі, гарний овочевий город, Львів, Богдавівка, Вентик. 755 1—1

ДОБРОГО ПРИКРАВАЧА прийме шевська робітня Українських Інвалідів. — Зголошення: Львів, Софії 25. XXI. 2—3

ВПРАВНОГО ІНСТРУКТОРА для двох учеників з II. і III. кл. гімн. прийму сейчас по умовним услівям. Петро Смаль, канд. нотар. Лопатин. 529 2—2

ПОШУКУЄТЬСЯ служниці, що вміє добре варити. Письменні зголошення до Адміністрації „Діла" під „Купець". 539 2—2

ПОШУКУЮ вправного і совісного інструктора від 1. X. с. р. до дівчинки з V. кл. народної школи і хлопчика з першої народної. Зголошення враз з услівями слати до о. Андрія Трешневського, Старява к. Хирова п. в місци. 596 2—2

ТОКАРНІ, Стругачки, Вертячки, Гьблярки, Тасьмові пили, Циркулярки, Кружлеки, Вінди, Трансмісії, Паси поручає „Пільот", Львів Баторого 4. 12776) 0—30

УЧИТЕЛЯ ЧУЖИХ МОВ до ведення курсів англійської і французької мови пошукує Союз українських приватних урядників Галичини у Львові. Зголошення приймається в домівці „С.У.ПР.У.ГА." вул. Оссолінських ч. 15/II. пов., від год. 4—5 пополудні. 745 2 3

ЧЛЕН редакції „Діла" просить в української інтелігентної родини одну кімнату. — Адмістр. „Діла".

КОНЦИПІЄНТ, з трилітною провінціональною практикою глядає посади. T. T. poste restante Крукевичі к. Мостиск. 730 3—3

ПОШУКУЮ сейчас інструкторки для 3 учениць з кляси III, V і VI гімназ. Винагорода після умови. — о. Юліян Адріянович Тустановичі. 704 5—5

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Адвокат і оборонець в карних справах

Д-р Степан Баран

веде адвокатську канцелярію **В ТЕРНОПОЛІ, вул. 3. МАЯ ч. 5.** (готель Адлера, побіч Нар. Торговлі). 67 13-?

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КАСИ ЗАЧЕТНОЇ

„Взаїмна Поміч"

товариществ зареєстр. з необм. порукою

в ТОПОРОВІ

відбудуться дня 12. жовтня 1922 о год. 10. передпол. в домі п. Клима Чучмана з слідуючим порядком:

1. Отворення Зборів.
2. Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів.
3. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за рр. 1914—1921.
4. Звіт Контрольної Комісії з внеском на уділення Дирекції абсолюторії і предложення білянсів до затвердження.
5. Вибір 7 членів Надзірної Ради.
6. Вибір 3 членів Управи і 2 заступників.
7. Зміна цілого статута після взірця Краєв. Союза ревізійного (послідне вид.).
8. Внески і запити.

На случай браку комплєту відбудуться другі Заг. Збори тогож дня о год. 11. передпол. в тім самім місци і з тим самим порядком при довільнім числі членів.

Рахункові замкнення є виложені в домі п. Клима Чучмана до перегляду членів.

Топорів, дня 20. вересня 1922.

763 1—1 НАДЗІРНА РАДА.

„НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ"

У ЛЬВОВІ, РИНОК 36.

платить від щадн. вкладок

10 процент.

Міліонові вклади — після умови. —

XII. 1-5

ВЗУТТЯ вибагливе і звичайне, заграничне і краєве по найдешевших цінах — гурт. і детайльно до набуття у фірми: **А. Круман і Б. Фрухтер Львів, РИНОК Ч. 29, в пасажі Андрейського** 473 4-16

БЛЯХУ тешинську, поцинковану і чорну — поручає зі свого складу **„ВІДБУДОВА"** пр.-торг. С-ка з об. пор. 759 **Львів, вул. Словацького 14.** 1-2 Магазин: Косцюшка 1а (дім Н. Гостинниці).

: ЗЕРНЯТА :

сливок, яблок і грушок зі сирих овочів закупить 2—2 735

САДІВНИЧО-ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ

Л. Теоплияка, Залуква-Галич.

- Посилайте передплату - на одинокий часопис міщанства — ——— ТИЖНЕВНИК ———

„СЛОВО"!

1. число появиться дня 1. жовтня ц. р. — Передплата до кінця року виносить 1000 мп. Дописі, оповістки й гроші слати на адресу: „СЛОВО", Львів, Руська 3, I. п. Урядові години редакції й адміністрації таmже від 12 2 г. в п. п. 729 1-2

КНИГАРНЯ

:: Ставропигійського Інститута ::

продає:

Церковний Устав на 1923 р.

зладжений д-ром Т. Мишковським.

689 **Ціна 500 мп.** 3-3

Ткацькі варстати

БЛЯТИ, - НАЧИННЯ, - ЧОВНИКИ, ЩІТКИ ДО ЧЕСАННЯ ВОВНИ І ЛЕНУ, ПРЯДІЛКИ і прочі ткацькі XXIV приклади у фірми: 1—1

„TEXTYL" **М. КОЖУШКО Рава руська.**

Позір! Читайте!

Відбито на машині до писання пєси, що легко надаються до аматорських вистав:

1) „Розумний і дурень" — Тобілевича, на 5 дій, ціна 900 мп.
2) „Нахмарило" — Грінченка, на 3 дії, ціна 800 мп.
3) „Не співайте півні — не вменшайте ночі" — Васильченка на 3 дії, ц на 700 мп.
4) „Як ковбаса та чарка — то минеться й сварка" — Старицького на 1 дію, ц на 600 мп. — Ціни без пересилки.

Замовляти на адресу:

В. Завадський Львів, Ринок 43/I.

690 Можна за післяплатою. 3—3

М. Кузьмової: **Українська Читанка II.**	500	мп.
" **Проти филь**, оповід.	300	"
М. Мельника: **На ріках Вавилонських**	150	"
М. Левитського: **Про хліборобські Спілки**	150	"
Толстого: **Думки про народ образування**	200	"
А. Чайківського: **На уходах**	500	"
" **В дячився**	500	"
" **За сестрою**	300	"
П. Куліша: **Чорна рада**	500	"

можна набути в КНИГАРНІ

Видавничої Спілки Українського Учительства в Коломиї (Народний Дім).

Для книгарень і кооператив більший опуст. 758 1-2

ПИТНИЙ МІД „КАШТЕЛЯН"

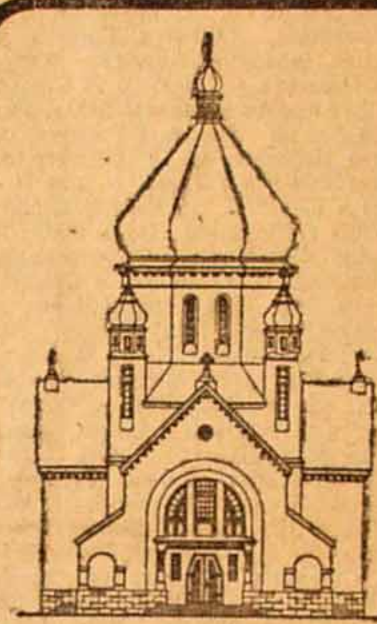
виключно на правдивому пчільному меді фірми

:: І. А. БАЧЕВСКІ ::

ЛЬВІВ, Зимна Вода коло Львова. XXIV. 2-2 **Рік заложення 1782.**

Складайте жертви на Рідну Школу.

ЛИСИ пише у Артура Пайцера Пасаж Гавсмана 5. **Нехай кождий переконається про найнищі ціни.** Адр. тел.: Пайпер, Львів. 718 П. Гавсмана 5. 1—1

ЦЕРКВИ

будинки, млини, доми, фабрики, камяниці і т. д. XVI. 8—20

проєктує і будує — а також :: достарчає увесь потрібний ::

БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ

„УБУС"

(Український Будівельний Союз)

ЛЬВІВ, вул. Осолінських ч. 6.

ЦЕРАТИ відпрасовані і на метри

фіранки	капи на ліжка	
портієри	обруси	4-9
хідники	меблеві матерії	
дивани	матераци і сінники	
лінолеум	стори до вікон	

ТАПЕТИ в найбільшім виборі поручає

Е. Кічагес і Л. Маргулес

Львів, Сикстуська 18.

Вже вийшли з друку на 1923 р.

накладом Чесько-Української Книгарні **С. ЛАВРОВ, Praha II., Karlovo nám. č. 6.** 760 1—3

Календарик по ціні 2 к. ч., стінний 2 ч. к., стінний твердий 5 ч. к.

При більших замовленях знижка. — Книгарня С. Лаврова достарчає скоро й точно книжки шкільні, наукові та белетристику. Богатий склад паперу, шкільних та канцеляр. приборів.

:-: ДАХІВКУ ПАЛЕНУ, АСБЕСТОВО-ЦЕМЕНТОВИЙ ЛУПОК :-:

„ЕТЕРНІТ"

ґонти, дахову папу, пісковану, спец'яльну, вапно, ґіпс — — і т. п. будівельні матеріяли кождої кількости — — сейчас доставляє

XX. 12—12 **Горшовскі і С-ка**

СКЛАД БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІЯЛІВ

ЛЬВІВ, вул. БУЛЯРДА ч. 3. (бічна вул. Баторого).

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від середи 27. вересня 1922 р. **СЕРІЮ II.** найславніщого фільмового архитвору американської фабрики, на підставі Даниїла Дефо п. з.:

„РОБІНЗОН КРУЗО"

прекрасна драма на 6 великих дій п. з.: **Нащадки еспанських недобитків.**

За редакцію відповідає Володимир Целевич

З друкарні Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10